

Alpina

ŽIRI

**DELO,
ŽIVLJENJE...**

LETO

2

Letošnji praznik dela 1.maj bomo pri nas praznovali še posebej slovesno. Obdobje, ki je za nami, je bilo najplodnejše v razvoju socialistične Jugoslavije.

Sprejeta je bila nova Ustava, pred nami pa so tudi volitve v vse predstavniške organe.

S sprejemom nove Ustave je naša socialistična skupnost napravila velik korak naprej. Z novo Ustavo je uzakonila pravice in dolžnosti in nova družbena razmerja na sedanji stopnji gospodarskega in družbeno - političnega življenja ter nakazala smernice za bodoči razvoj.

Nimam namena naštevati posamezne točke, ki jih predvideva nova Ustava. Omenim naj le, da še v večji meri obravnava delavsko samoupravljanje in odpravo negativnih odnosov, ki so se pojavljali v gospodarskih organizacijah in drugod. Prepričani smo, da bodo smotri nove Ustave tudi v našem podjetju prišli čim bolj do izraza, da bomo vsi čutili odgovornost za razvoj podjetja in naše socialistične skupnosti.

Omenim naj še, da letos 1.maja slavimo skromno obletnico izhajanja našega glasila. Ob tej priliki apeliramo na vse člane kolektiva, da še naprej čim bolj aktivno sodelujejo s članki, predlogi in pripombami v našem glasilu, ki naj postane resnični glasnik socialističnih odnosov v podjetju.

OB MEDNARODNEM DELAVSKEM PRAZNIKU 1. MAJU čestitajo vsem članom delovnega kolektiva "Alpina" :

uredniški odbor, komite ZMS, komite osnovne organizacije ZK, sindikalna podružnica ter organi upravljanja.

8. M A R E C

Letošnji, za jugoslovanske ženske jubilejni PRAZNIK ŽENA, smo članice kolektiva praznovala v prostorih tovarniške jedilnice. Spored proslave je bil sicer kratek - a lep : referat predsednika sindikalne podružnice in dve recitaciji; nato še skromna malica.

Žal je bilo nekaj žensk, ki niso pravilno razumele namena praznovanja; mislile so, da je glavno malica. Na ta dan bi se morale spomniti vseh tistih pogumnih revolucionark - deklet, žena in mater, ki so žrtvovala vse zato, da me danes svobodno proslavljamo ta dan, da se iz dneva v dan veča materialna osnova, ki nam omogoča družbeno in politično udejstvovanje (varstveno-vzgojne otroške ustanove, razni uslužnostni servisi). Spomniti bi se morale tudi vseh tistih milijonov žena širom po svetu, ki še nimajo vseh teh pravic in s svojimi družinami še dobesedno gladujejo in da letno umre od lakote več deset milijonov ljudi.

Potem verjamem, da bomo vse znale bolj ceniti pridobitve naše revolucije, ki nas je stala ogromno število človeških življenj. Delale bomo še z večjim poletom na svojih delovnih mestih; si še bolj utrjevale svojo splošno in strokovno izobrazbo, da se bomo mogle v večjem številu kot doslej uveljavljati v vseh organih delavskega in družbenega upravljanja, ker le tako bomo postale povsem enakopravne v naši socialistični skupnosti.

Še posebej želim, da bi vse članice kolektiva zavedale se svojih pravic ob volitvah, da bi bilo izvoljenih čim več tovarišic v občinske oblastvene organe.

Jelica Diklič

NALOGE ZVEZE MLADINE PO VII. KONGRESU

MLADOST, USTVARJALNOST, SOCIALIZEM so gesla, ki so bila od 23. do 25. januarja napisana v veliki dvorani Doma Sindikatov v Beogradu, kjer je bil VII. kongres ZM Jugoslavije.

Prvi dan je dvorana polna delegatov iz vseh krajev naše domovine in predstavnikov iz 42. prijateljskih držav pričakala visoke goste z našim dragim tovarišem Titom na čelu. Dvorana je oživela v spontano ploskanje in skandiranje "Tito je naš" in "Tito-partija". Občutki, ki so v trenutku obhajali delegate, ko je tovariš Tito stopal po sredini dvorane proti govorniškemu odru, prav gotovo ne bodo nikoli pozabljeni. Od navdušenja in ob pozdravih tujih mladinskih organizacij, ki so prišle mnoge iz vojne zato, da pozdravijo naš kongres in se zopet vračajo v boj za osvoboditev, se je orosilo marsikatero oko.

Na kongres sta ilegalno prišla tudi predstavnik komunistične mladine iz Španije in predstavnik mladinske sekcije Fronte narodne osvoboditve Španije. Ko je predsednik delovnega predsedstva javil, da bo kongres pozdravil predstavnik španske delegacije, je v dvorani zagrmel aplavz. Na govorniškem odru se je pojavil samo prevajalec. Gost je ostal v dvorani zaradi nevarnosti preganjanja njegove družine v Španiji. Med drugim je napisal: "Prišel sem, da vam osebno prinesem pozdrave mojih zaprtih tovarišev, kateri verujejo v novo socialistično Španijo in kateri se borijo zanjo." Potem je govoril o naših žrtvah v španski revoluciji. Na koncu pa je rekel: "Prepričan sem, da bo jugoslovanska mladina tudi v bodoče gojila solidarnost med jugoslovanskim in španskim narodom." Po pozdravu je v znak solidarnosti s španskimi mladinci in španskim narodom sledil dolgotrajen aplavz.

Prvi dan je kongres pozdravil tovariš Tito in nam nakazal novo delovno akcijo in sicer zgraditev jadranske magistrale preko Črne gore in dalje do avtoceste v Makedonijo.

V dneh kongresa so se vrstile razne diskusije o bodočem delu mladine. Iz vsega tega bi lahko izluščili nekaj glavnih nalog.

Mnogo je bilo diskusije o proizvodnji. Naša mladina ima vedno pozitivnejši odnos do dela, ki ga šteje za osnovo materialnega in družbenega blagostanja in se bori za hitrejše naraščanje proizvodnje in produktivnosti. ZMJ si mora prizadevati, da vsakega mladega človeka vzgoji tako, da bo v svojem delu videl pogoj za družbeno uveljavitev. Poudarjati je treba tudi moralno in ne samo materialno ekonomsko stran dela. Posebna skrb bo v organizaciji treba posvetiti problemom strokovnega izobraževanja. Vsak mladinec mora težiti za tem, da se strokovno izobrazi za določeno delovno mesto in da se usposobi v dobrega delavca - upravljalca. Pozitivna mora biti tudi vloga mladine v boju zoper nepravilnosti pri delitvi dohodka. Mnogokrat gledajo mladino kot slabšo delovno silo zato, ker ni toliko strokovno izkušena, kljub temu, da v večini primerov dela dobro in več naredi. Zato je naloga mladinske organizacije, da proti takim nepravilnostim ostro ugovarja in zahteva enakopraven delež pri razdelitvi skupno ustvarjenega dohodka po načelu "však po svojem delu",

Dalje je bilo na kongresu tudi mnogo govora o ljubosumnem čuvanju določenih mest z nestrokovno zaščedbo. Mladi ljudje pa, ki prihajajo iz šol in so zato usposobljeni, pa v podjetju ne dobijo ustreznih služb. Naloga mladinske organizacije, posebno še v podjetjih, je, da kriticizira in ukrepa proti takim negativnim pojavom. Zavedati se moramo, da nesposoben vodilen kader močno ovira razvoj podjetja. Zavzemati se moramo, da pride v podjetje čim več strokovno izobraženih ljudi. Zato mora tudi ideološko - politično delo z mladino izhajati iz razmer in potreb vsakega kolektiva in mora biti trdno usmerjeno na utrjevanje samoupravljanja. V samoupravne organe mora priti čim več sposobnih mladincev in sicer takih, ki bodo znali zagovarjati interese mladinske organizacije. Take mladinee, ki so v teh organih samo številke, mora organizacija zamenjati z novimi, boljšimi.

Dalje je bilo mnogo govora o kmetijstvu in izobraževanju kmečke mladine in o vlogi mladine v šolah.

Glavna naloga mladincev je, da se čim temeljiteje seznanimo z marksizmom in leninizmom, kar pomeni dejansko boj za večjo kva-

liteto ideološkega dela. Za višjo idejno raven mladine je potrebno, da se vsebina našega idejno - vzgojnega dela stalno obnavlja, ker se članstvo razmeroma hitro menjava. Ideološki vzgoji bo treba v bodoče posvetiti še več časa in dela.

To bi bilo nekaj glavnih nalog.

Morda še nekaj o spremembah v naši organizaciji. Glavna sprememba je preimenovanje organizacije iz LMJ v ZMJ. ZMJ bo še lepše označevala njeno družbeno vlogo in trdno voljo mladih ljudi, da s še večjimi napori in ustvarjalnostjo prispevajo k uresničitvi velikih idealov socializma.

Ivanka Žakelj

ZAKLJUČNI RAČUN V PODJETJU

Mogoče je že nekoliko kasno, ko govorimo v marcu o zaključnem računu. Organi samoupravljanja so ga namreč že sprejeli v februarju ter predložili družbenemu knjigovodstvu 15.2.1963, kakor je bilo predpisano.

Kaj je pravzaprav zaključni račun. To je obračun poslovanja določenega razdobja. Po Uredbi o knjigovodstvu je dolžnost knjigovodstva:

- 1.) da ugotovi in prikaže začetno stopnjo vseh sredstev ter njihove viire.
- 2.) da sistematično zapisuje vse spremembe, ki nastajajo med poslovanjem na sredstvih in njihovih virih.
- 3.) Nuditi mora možnost, ob vsakem času ugotoviti novo končno stanje sredstev in njihovih virov.

Razen tega pa zbira in ureja podatke o stroških in dohodkih podjetja, tako, da je dana možnost, da ugotovimo, kako je podjetje poslovalo - uspešno ali neuspešno.

Pri delu na zaključnem računu ni zaposleno le osebje knjigovodstva, temveč celotno osebje podjetja. Delo se začne že v oktobru, ko UO podjetja imenuje inventurne komisije. Delo inventurnih komisij je eno najvažnejših del pri zaključnem računu. Od pravilnega in pravočasnega dela teh komisij je dejansko odvisna pravilnost zaključnega računa.

Zaključni račun pa ni samo sestava bilance. Sicer je bilanca kot ugotovitev stanja v podjetju ena najvažnejših delov zaključnega računa. Vendar je za člane kolektiva skoraj važnejši del zaključnega računa takozvano "Poslovno poročilo". To poročilo pa mora vsebovati dogajanja celotnega poslovanja vseh sektorjev podjetja. Zato je dolžnost UO, da sestavi po strokovnih močeh tako poslovno poročilo, iz katerega niso razvidni samo končni rezultati podjetja, temveč delovanje vseh sektorjev, zlasti pa:

- a/ Splošnega, o delovni sili, disciplini, zdravju delovne sile, stanovanjih, oddaljenosti od delovnega mesta, fluktuacija in podobno.
- b/ Nabavnega, o stanju na tržišču surovin in drugih za proizvodnjo in redno poslovanje podjetja potrebnih predmetov ter dinamika nabave v posameznih obdobjih leta, o katerem se poroča, kakor tudi v razmerju za prejšna leta.
- c/ Proizvodnega, o produktivnosti dela z ozirom na kapaciteto strojnega parka, tehnična opremljenost delavca, kvalifikacijsko strukturo potrebne delovne sile, organizacija tehnološkega procesa.
- d/ Prodajnega, o stanju na domačem in tujem tržišču za prodajo izdelkov podjetja.
- e/ Finančnega, o spremembah osnovnih sredstev, o investicijah, o gibanju skladov, o uporabi in obračanju obratnih sredstev, o osebnih dohodkih.

Poslovno poročilo mora vsebovati tudi ugotovitev celotnega dohodka, čistega dohodka in njegovo razdelitev.

V zaključku poslovnega poročila se mora še posebno obdelati rentabilnost, ekonomičnost in vse činitelje, kateri so vplivali na ugotovljeno stanje rentabilnosti in ekonomičnosti poslovanja z vsemi sklepi organov samoupravljanja, s katerimi so ti organi skušali vplivati med letom na ugodnejše rezultate.

Samo knjigovodstvo po predpisih za svoje poslovanje ne more vplivati med letom na spremembo rezultatov, temveč lahko le iz knjigovodske evidence izhajajoče rezultate organi samoupravljanja koristno uporabijo, da preprečijo negativne pojave, oz. pospešijo pozitivne. Zaradi tega je važna med letom hitra pa čeprav ne čisto precizna evidenca, kakor zelo precizna in kasna, na osnovi katere organi samoupravljanja ne morejo več spreminjati svojih sklepov v poteku poslovanja.

Pri izdelavi zaključnega računa mora knjigovodstvo predvsem upoštevati predpise, s katerimi je urejeno. Po ugotovitvi čistega dohodka po teh predpisih pa je treba upoštevati določbe Pravilnika o delitvi čistega dohodka in Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. V skladu z določbami navedenih pravilnikov se deli čisti dohodek na osebne dohodke in sklade. Delavski svet podjetja določi za vsako poslovno leto razmerje med sredstvi za osebne dohodke in sredstvi za sklade podjetja. Razmerje določi Delavski svet na osnovi potreb podjetja po sredstvih za sklade in na osnovi družbenega plana za tekoče leto. V letu 1962. je kolektiv podjetja dosegel naslednji rezultat poslovanja:

Prikaz celotnega dohodka za leto 1962.	v 000 din
a/ celotni dohodek	2.003,000
stroški za ta dohodek	1.396,756
b/ ostane dohodka	606,244
c/ prispevek iz dohodka	112,497
d/ čisti dohodek	493,747
za osebne dohodke	414,748
za sklade	78,999

Ker je kratka obrazložitev poslovnega uspeha objavljena že v prvi številki našega lista, zato mislim, da zadestujejo navedeni podatki.

Strlič Edvard

KAJ PA NAŠ IZVOZ?

V dnevnem časopisju pogostokrat beremo načelne razprave o mednarodni delitvi dela, o blagovnih izmenjavah in meddržavni trgovini, skratka o uvozu in izvozu. Na tem mestu ne bi ponavljali znanih tez in priporočil državnih organov, naj proizvodnja podjetja čimprej dvignejo kvaliteto in asortiman izdelkov na tako stopnjo, da bodo prodajni tudi na zahtevnih zunanjih tržiščih, temveč bi se omejili na kratko razpravo o jugoslovanskem izvozu obutve in izvozu naših izdelkov.

Gospodarske napredne države počasi opuščajo oz. zmanjšujejo proizvodnjo obutve ter svoj industrijski potencial prenašajo na artikole z večjo profitno stopnjo. Čevelj se lahko proizvaja le na klasičen način in se pri njemu slabo zasluži. Finančniki in industrijci se skušajo vsled tega preorientirati na tiste

artikle, ki na tržišču še niso zasičeni, v zadnjem času pa predvsem v tiste proizvodne veje, ki se dajo avtomatizirati. Tu jim zaostale države ne morejo do živega in je zato poslovni dobiček precej izdaten. Opisano stanje je odprlo pot jugoslovanski obutvi na zahodna tržišča.

Precej drugačno stanje pa je v vzhodnih državah. Tam je proizvodnja osredotočena na velikoserijske enostavnejše vrste ter potrebujejo uvoženo obutev za obogatitev asortimana.

Glavni izvoznik obutve je Italija z letnimi količinami cca 16 milijonov parov. V zadnjem času ji nevarno konkurira Španija s svojo modernizirano industrijo. Tudi naša država vedno močneje posega v mednarodno trgovino z obutvijo ter je v zadnjih letih izvozila naslednje količine:

1958 . . .	1,075.000	parov
1959 . . .	1,359.000	"
1960 . . .	1,535.000	"
1961 . . .	1,967.000	"
1962 . cca	2,500.000	"

Za letošnje leto je naše podjetje prevzelo plansko obvezo, da bo izvozilo 100.000 parov čevljev v vrednosti 670.000.- dolarjev.

Vsaka država urejuje dotok tujega blaga z zaščitnimi carinami, forsiranje svojega blaga v inozemstvo pa z izvoznimi premijami. Pri nas znaša premija pri prodaji obutve v države s čvrsto oz. konvertibilno valuto 52%, za ostale države pa 10%. Poleg tega stimulansa pa ima proizvajalec izvoznega blaga pravico do nakupa 6% deviz, ki so s tako prodajo pridobljene.

V večini zahodnih držav je uvoz liberaliziran in prepuščen posameznim kupcem, pri planskem gospodarstvu vzhodne tipe pa vrši uvoz običajno centralistično podjetje za potrebe celotne države. Taki sistemi povzročajo drobljenje zahodnih naročil, medtem ko so naročila od vzhodnih kupcev v večjih serijah.

Z izvozom ustvarjamo pogoje za uvoz manjkajočega blaga, v naši državi pa nas k temu sili tudi nadprodukcija, saj so proizvodne kapacitete večje od domačih potreb. Naše podjetje se precej uspešno vključuje v izvozna prizadevanja. Masovna prodaja smučarskih čevljev na zahodna tržišča je dokaz naših proizvodnih sposobnosti. Pri bodočem delu bomo morali ohraniti zaupanje

ki so nam ga dali zahtevni kupci iz področja z močno mednarodno konkurenco. Čimbolj se bomo prilagodili njihovim tehničnim in terminskim zahtevam, tem vičje ceno bomo pri prodaji lahko zahtevali. To pa je v interesu podjetja in vsakega člana kolektiva.

Jože Gantar

PLAN ZA LETO 1963

O proizvodnem planu našega kolektiva za leto 1963, o njegovi realnosti, izvrševanju, smo že mnogo govorili na sestankih. Zato je prav, da o njem spregovorimo tudi v našem glasilu. Proizvodni plan za leto 1963 je DS sprejel že lani v oktobru, t.j. v času, ko še nismo vedeli, kakšna bo realizacija za leto 1962. Plan predvideva proizvodnjo 480.000 parov razne obutve, v vrednosti Din 1.920,000.000.- Plan je postavljen na podlagi točnih izračunov obstoječih normativov, določenega števila zaposlenih z upoštevanjem 10% preseganja norme, kakor tudi proizvodnje naših kooperantov. Glede na lanskoletni plan tako postavljen plan predvideva 4% povečanje proizvodnje. Tako postavljen plan je precej realen, brez kakršnih rezerv. Nekateri so celo mislili, da bo previsok in da ga ne bo mogoče dosegati. Medtem je bil napravljen zaključni račun za leto 1962, ki je pokazal za Din 2.003,000.000.- realizacije. Glede na to pa je videti letošnji proizvodni plan prenizek, ker je v celoti vrednostno postavljen nižje, kot je lanska realizacija, kar pa seveda ni prav. Vendar pa je treba takoj opozoriti, da so v realizaciji v letu 1962 nastopili nekateri objektivni pogoji kot rezultat ugodne prodajne konjunktore, na katere letos ne moremo računati. Din 80,000.000. lanske realizacije predstavlja promet trgovskega blaga. Za precejšnji znesek je bilo prodane proizvodnje iz preteklega leta, ob novem letu pa so bile zaloge izredno nizke, del dopustov je bil izkoriščen letos, itd. Porast proizvodnje, ki jo predvideva letošnji proizvodni plan, je znatno pod porastom proizvodnje, predvidene v družbenem planu okraja /13%/ in družbenem planu republike /11%/. To je bil povod, da so vsi občinski forumi, vključno Občinski ljudski odbor in zbor proizvajalcev, opozorili, da je naš proizvodni plan prenizko postavljen, da proizvodnja ne raste v zadostni

meri glede na družbena sredstva, ki so bila v preteklosti vložena za mehanizacijo našega podjetja. Navedeni organi so dali priporočila, naj kolektiv obravnava proizvodni plan in sprejme vse potrebne ukrepe, da zagotovi dvig in tudi preseg postavljenega plana.

Na podlagi teh priporočil je bilo mnogo razprav z namenom, poiskati možnosti povečanja proizvodnje. Pokazalo se je, da ne kaže spreminjati in enostavno povečevati plana, ker bi nam to napravilo vrsto težav in dalo veliko nepotrebnega dela, ker so na osnovi postavljenega letnega plana že izdelani vsi ostali interni plani. Poiskati pa je treba, ob sodelovanju celotnega kolektiva, vse notranje rezerve in ukreniti vse, da se plan preseže vsaj za 7%. S tem bi se približali republiškemu povprečju porasta produktivnosti oz. proizvodnje.

Na priporočilo družbenih organizacij v podjetju so se sestali kolektivi EE, obravnavali svoje planske naloge in kako zagotoviti njih izpolnjevanje in preseganje. Sprejeli so svoje delovne obveze povečane od planskih ter sklenili, da jih bodo dnevno izpolnjevali.

Kolektiv je pravilno ocenil, da je povečanje OD vezano na povečanje proizvodnje, kar je v interesu kolektiva, posameznikov, kakor tudi ožje in širše družbene skupnosti. Pokazal je polno razumevanja in pripravljenosti, za kar mu gre vse priznanje.

DS je svojo zadnjo sejo posvetil pregledu izpolnjevanja plana, kvalitete, poslovanja in problemov nabave, proizvodnje, prodaje, razdrobljenosti proizvodnje in ukrepom za povečanje storilnosti, ki naj se ne dvigne s povečanim naprežanjem delavcev, pač pa je treba z drugimi ukrepi doseči postavljeni cilj. Ugotovili smo, da se je v okviru materialnih možnosti kvaliteta proizvodovboljšala. Plan je bil v prvih treh mesecih dosežen in nekoliko presežen.

Pri obravnavi problemov nabave, proizvodnje, prodaje, zelo razdrobljene proizvodnje, ki povzroča nekatere težave, zmanjšuje proizvodnjo, večja stroške nabave in proizvodnje, nismo mogli sprejeti konkretnega zaključka. Razprava je pokazala, da je kljub objektivnim težavam mogoče dosečiboljšanje, če bi šefi prizadetih sektorjev bili pripravljeni več sodelovati. Vsak vztraja na svojem stališču, da je njegov sektor pomembnejši, da se morajo ostali podrediti itd., to pa zahaja v

osebnosti. Tako stanje traja že nekaj let, čuti ga kolektiv, ugotavljajo ga družbene organizacije in nanj opozarjajo.

Delavski svet je sprejel sklep, da tako stanje ne more trajati naprej. Vodilni uslužbenci so dolžni delati v interesu podjetja kot celote, ob tesnem medsebojnem sodelovanju. Pri današnjem stanju na tržišču je treba upoštevati 600 delavcev v proizvodnji in omogočiti nemoteno delo. DS je zadolžil 3-člansko komisijo z direktorjem na čelu, da analizira navedene probleme in pripravi predlog Delavskemu svetu o potrebnih ukrepih, vključno s spremembami in izpopolnitvami organizacije podjetja in proizvodnje. O teh vprašanjih bi lahko še mnogo govorili. Mnenja sem, da naloge, ki so jih sprejeli kolektivi EE, predstavljajo moralno zadolžitev tudi vseh strokovnih služb v podjetju, da kar najresneje pristopijo k reševanju svojih nalog, prisluhnejo kolektivu in prispevajo svoj delež k doseganju plana. Spričo navedene pripravljenosti kolektiva pada vsa odgovornost za neuspeh na njih. Prepričan sem, da je kolektiv v pogledu izpolnjevanja plana na pravi poti, ter da bo njegovo prizadevanje plačano z uspehom.

Galičič Viktor

STATUT - OSNOVNI ZAKON PODJETJA

O vsebini in pomenu statotov delovnih organizacij je bilo v zadnjem času mnogo razprav. Te razprave so pravzaprav nadaljevanje razprav o predosnutku ustave, saj je statut delovne organizacije ustanovno-pravni akt, ki naj omogoči uresničenje tistih ustanovnih načel, ki se tičejo delovnih organizacij. Prav zaradi tega bomo morali tudi v našem delovnem kolektivu več govoriti o vsebini bodočega statuta, če bomo hoteli, da bo odgovarjala proizvodno-gospodarskim nalogam podjetja in odnosom, kakršne si želimo. Napačno je precej razširjeno mnenje, da je statut samo drugačno ime za dosedanja pravila podjetja. Do takega zaključka lahko pride samo tisti, ki površno ocenjuje spremembe v družbenih odnosih, ki jih doživljamo, ali pa tisti, za katerega so samoupravni predpisi podjetja formalen akt, brez življenjske vrednosti.

Statut delovne organizacije - tako tudi statut našega podjetja, bo moral vsekakor prevzeti nekaj določb iz dosedanjih pravil podjetja. Vendar bo poleg tega statut moral rešiti še marsika-

tero vprašanje, ki pri nas danes ni rešeno ali ni zadovoljivo rešeno. Delovni kolektiv ima kot upravljalec podjetja iz dneva v dan večje pravice in večjo samostojnost in v skladu s tem tudi večjo odgovornost. Zaradi tega poslovanje podjetja, njegovi osnovni cilji, organizacija, notranji odnosi v podjetju itd. ne morejo biti prepuščeni slučaju ali volji posameznikov, ampak morajo biti vsa ta vprašanja smotrno urejena v statutu delovne organizacije - podjetja.

Kaj naj bi torej vseboval statut našega podjetja?

Na to vprašanje je še težko odgovoriti, ker je bilo v podjetju premalo razgovorov in posvetovanj prav o tem, kaj naj vsebuje naš statut. Gotovo pa je, da bo moral statut obdelati predvsem notranjo zgradbo podjetja in njegove cilje. Statut bi moral določiti smotre naše delovne organizacije in iz tega izvajati tako organizacijsko zgradbo, kakor notranje odnose. Verjetno ne bi bilo odveč, če bi statut nakazal perspektive podjetja, predvsem pa določil organe, ki naj bi o tem obvezno razpravljali in sklepali.

Naslednje vprašanje, ki bo moralo biti obravnavano, je vprašanje organov v podjetju, njih pooblastila in odgovornosti. To poglavje bo eno najpomembnejših, saj bi moralo zagotoviti skladno delovanje vseh delov podjetja. Pri obravnavanju tega problema bomo morali izhajati iz dveh osnovnih stališč: 1/ Naša delovna organizacija je gospodarska organizacija. Njena notranja struktura mora zagotoviti normalno in nemoteno gospodarsko poslovanje. 2/ Pri tako razvitih družbeno ekonomskih odnosih, kot so danes, ne moremo doseči uspehov v gospodarjenju, če se istočasno ne krepí delavsko samoupravljanje in dajo kolektivu, odnosno njihovim organom tiste pravice, ki jim pripadajo. Vidimo torej, da to nista dve ločeni vprašanji, ampak, da je od pravilne rešitve drugega vprašanja odvisen uspeh iz prvega vprašanja. Pri nas se žal še vse pre pogosto ločeno obravnava to vprašanje. Še več. Včasih se slišijo pripombe, da je gospodarjenje eno, upravljanje drugo in podobno.

Posebno mesto v statutu bi morali dobiti medsebojni odnosi v kolektivu. Glede na to, da smo razmeroma velika gospodarska organizacija bomo večji del teh odnosov morali urediti v posebnem pravilniku o delovnih razmerjih. Nekatera osnovna načela pa bi vendarle morala priti v statut, da bi na ta način, ker

bi bila v osnovnem zakonu podjetja, dobili ti odnosi večjo veljavo. Prav gotovo je še dosti stvari, ki jih bo treba urediti v statutu in jih na tem mestu ne morem naštevati.

Šele temeljitejše in čim bolj stvarne razprave naj bi pokazale še ostale probleme, ki se jih moramo lotiti. To pa še ni vse. Poglavitna naloga teh razprav pa bo slej ko prej ta, da nakažejo, kako naj se ti problemi rešijo. Brez dvoma bo to predvsem naloga sindikalne in drugih organizacij, da organizira razpravo o vsebini notranjih odnosov v podjetju.

Peter Šuler

POTREBE IN MOŽNOSTI ZA ODDIH

Bližajo se topli poletni dnevi. Težko jih že čakamo. V zimskih mesecih smo razpravljali o proizvodnji, storilnosti in delu. Sedaj pa je čas, da mislimo tudi na oddih, razvedrilo in počitek.

V našem listu smo o športu, razvedrilu, zabavi in drugih rekreacijskih oblikah zelo malo pisali. Zato bom skušala napisati nekaj misli o potrebi in možnostih za rekreacijo članov kolekva.

Pri sedanjem načinu proizvodnje delajo delavci v proizvodnih oddelkih pretežno na trakovih. Delo na trakovih teče vsako uro, vsak dan enakomerno, brez večjih sprememb, ki bi prekinile to monotonost. Pri takem načinu dela se delavčeva osebnost ne more razvijati vsestransko. Kljub temu, da se delavci lahko udeležujejo v samoupravljanju, vendar za zdrav razvoj in dobro počutje delavcev to ni dovolj.

Pri današnjem tempu življenja nam ostaja malo časa za zadovoljevanje ostalih potreb. Poleg delovnih dolžnosti v podjetju, družbene aktivnosti, izobraževanja, vplivajo na prosti čas tudi gospodinjstva opravila in delo na kmetijah.

Zaradi vseh naštetih faktorjev, ki vplivajo na naš prosti čas, imamo manj možnosti za počitek, zabavo, šport itd. Vendar radi gremo v kino, na izlet, na zabavo, se športno udeležujemo. Šele s temi oblikami zadovoljujemo v večji meri osebne in družinske potrebe. Pri športu, na izletu, na zabavi se odpočijemo, sprostim, ker spreminjamo oblike naše aktivnosti. Tako vsestransko udeleževanje je tudi pogoj za zdrav razvoj in rast storilnosti na delovnih mestih.

Poglejmo, kakšne možnosti imamo člani kolektiva za rekreacijo. Gotovo je počitniški dom v Umagu najpomembnejši rekreacijski objekt za tiste člane kolektiva, ki si želijo daljšega in temeljitega počitka med letnim dopustom. Žal je med našimi delavci mnogo takih, ki še vedno izkoriščajo letni dopust le za kmečka dela na malih posestvih in se nikdar pošteno ne odpočijejo. V letošnji sezoni bodo v počitniškem domu nekatere stvari še dopolnjene, tako, da bo naše letovanje bolj udobno. Nekateri delavci podjetja so letovali v Umagu že več let. Verjetno želijo, da bi lahko letovali tudi v drugih krajih ob morju ali v hribih. Zato bomo skušali nekaj naših ležišč v Umagu zamenjati s podjetjem, ki ima počitniški dom v drugem kre

Možnosti za oddih in razvedrilo imamo tudi doma. Mladina se seveda najrajši zbira na plesišču. Kdo bi jim zameril, saj so mladi! Tudi ples je prijetna zabava. Vendar, če je to poleg kino predstav edina oblika udejstvovanja naše mladine, potem gotovo to ni dovolj za zdravo rast mladega človeka. V podjetju je precej mladine od 15. do 20. leta starosti. Tej mladini delo na delovnih mestih ne daje dovolj pogojev za pravilen telesni razvoj. Zato mislim, da bi se morala zlasti mladina v tej starosti masovno ukvarjati z raznimi oblikami športa. Vodstvo mladinske organizacije bi moralo prav tako, kakor na organizacijo plesnih vaj, misliti tudi na organizacijo ostalih oblik razvedrila mladine.

Starejši delavci, ki imamo manj smisla za šport, imamo vseeno dovolj prilik za razvedrilo. Radi sicer tožimo, da imamo premalo časa. V tem oziru smo verjetno najbolj prizadete žene, pa ne brez vzroka. Poleg službe, gospodinjskih opravil, vzgoje otrok težje dobimo čas, da "preletimo" časopis, prečitamo od časa do časa kako knjigo in to je vse. Za kino predstave, izlete, sprehode, osebni počitek pa ni več časa. Mislim, da bi nekaj uric žene pridobile na ta način, da bi domača opravila porazdelili med družinske člane, posebno še, ker v kraju nimamo servisnih dejavnosti, ki bi razbremenile gospodinjo. Na ta način bi ob prostih dneh lahko šli na skupen družinski izlet ali sprehod. Lepo priliko bomo imeli za izlete, ko bo zgrajen in odprt dom v Goropekah. Zaradi bližine, lepe okolice in dostopnosti bo koč v Goropekah prijeten kraj za počitek v naravi in kulturno zabavo. Zato bo planinska koč tudi za naše člane pomembna pridobitev.

VPRAŠANJA - PRIPOMBE - PREDLOGI - VPRAŠANJA - PRIPOMBE -

1. Dragi urednik!

Dovolite mi vprašanje, ki me močno zanima. Rad bi zvedel, koliko oseb je že dobilo zasluženo pokojnino v naši tovarni?

/Zbiravec/

124 delavcev in delavk.

2. Spoštovano uredništvo!

Kako bo letos s plažo v Umagu? Naj vzamem s sabo svojo ambulanto pa potrjeno zdravstveno izkaznico. Vsako leto se namreč potolčem, ko ležem z vode.

/Morska zvezda/

Plaža letos še ne bo kdo ve kako urejena. Če pa boste le malo popili, zlasti pa manj zahajali v "s. Giovanni", lahko brez skrbi pustite svojo "ambulanto" doma. Zdravstveno knjižico pa le vzemite s seboj.

3. Dragi urednik!

Nobeden mi ne pove nič določenega, le šušlja se, da bo podaljšana doba za pridobitev pokojnine. Prosim povejte mi: vam, ki ste bližje zakonom je kaj več znano, je to le res?

/Letnik deseti/

Res še ni, utegne pa postati. Tokrat šušljanje le ni bilo brez osnove in precejšnja verjetnost je, da bo za polno pokojnino potrebna daljša delovna doba. Taki so namreč predlogi novega pokojninskega zakona, ki pa še ni sprejet. Ko bo ta sprejet, bom kaj več spregovoril tudi v našem listu.

4. Spoštovani urednik!

Mogoče mi boste pojasnili, kar bi rad izvedel. Zanima me, kakšno površino prostora zavzema tovarna. Ali je več kot hektar?

/Geodet/

Ni. Zavzema samo površino 9.940 m², torej 60 m² premalo, da bi bil cel hektar.

5. Uredništvu!

Sprejeli smo več novih delavcev in delavk pa me interesira, kolikšno številko je prejel zadnji sprejemnik? Že v naprej se vam zahvaljujem.

/Dlakocepec/

Dragi dlakocepec! Vprašanje je le malo površno. Dne 19.4. tega leta ob 13 uri je bila ta številka 2216.

6. Kako bomo praznovali 15-letnico obstoja tovarne. Ali tako kot 10-letnico ali kaj bolj svečano?

Najmanj toliko svečano, kot smo praznovali deseto obletnico. Dobro pa bi bilo, da se odločimo, ali bomo 15 obletnico praznovali kaj bolj svečano in da se pravočasno izvedejo potrebne priprave.

7. Zanima me, kakšno kazen je dobil "atentator" našega psa?

/Prvi dedič/

Ne bodimo škodoželjni! Če to, da novega psa še nihče ni pokončal, nekaj pove.

8. Tovariš odgovorni urednik!

Zanima me, če tudi vi tako mislite kakor naši vratarji, da je potrebno pri izhodu iz tovarne obračati žepe samo delavcem. Čital sem namreč že precej o pokradenih milijonih, toda še nikdar ne, da so dobili katerega v delavčevih žepih.

/neenakopravnost/

Vprašanje je prej zlobno kot dobronamerno. Ni torej čudno, da je v uredništvo prispelo anonimno. Kljub temu ga objavljamo z odgovorom, oziroma s svojim komentarjem.

Pregledi nam res ne delajo časti; za upravljalce so nečastni. Toda vprašanje je, ali smemo preglede opustiti? Marsikatero dejstvo govori o tem, da tega ne smemo storiti, ker se še najdejo posamezniki, ki nimajo pretanke vesti. Dokler so stvari take, bodo verjetno pregledi ostali in to za vse članke kolektiva, kot so bili doslej. Pri splošnem pregledu so namreč tudi doslej bili pregledani tudi uslužbenci in torej ni res, da so pri tem uživali kak privilegij. Mislim, da bi bilo prav, da DS podjetja to obravnava in določi, ali so pregledi potrebni ali ne?

Drugo je vprašanje odnešenih milijonov. Če se to dogaja tudi pri nas, kar pisec očitno domneva, naj pokaže na kršitelje. Imamo dovolj organov, ki lahko in morajo to obravnavati. Vendar so to stvari, ki se obravnavajo z določenimi dokazi in odkrito, ne pa skrito za anonimna pisma in brez vsake osnove. V tem je, mislim, zlobnost tega vprašanja.

A L P I N A

O, Alpina, ti tovarna si domača,
tam je pisarna našega /očeta/
če b čarala beseda njega sveta,
bi bla gotovo višja plača.

Ne vedel bi kako se v nič preobrača
ta plača, ki desetega je vzeta,
srce sladkost si petindvajsetga obeta
a prvega že roka žepe obrača.

Storilnost z našo dvignimo ročico,
to godrnjajo, kot nadležna starka,
pa dal na stran boš plače polovico.

In mirno plavala bo naša barka,
ne bo plašil več sušno žep novico
dvig standarda bo misel brez poudarka.

Tone Žakelj

VSEBINA

8. Marec	2
Naloge Zveze mladine po VII. kongresu	3
Zaključni račun v podjetju	5
Kaj pa naš izvoz	7
Plan za leto 1963	9
Statut - osnovni zakon podjetja	11
Potrebe in možnosti za oddih	13
Zabavni del	15

Izdaja Komite LMS ALPINA Žiri. Ureja in tiska uredniški odbor. Glavni urednik Majda Trček, odgovorni urednik Peter Šuler. - Založila ALPINA tovarna čevljev, Žiri.

Žiri, dne 25.4.1963

